

Wymagania edukacyjne i egzaminacyjne

Egzamin składa się z dwóch części:

1. Pisemnej (pytania zamknięte, pytania otwarte, pytania na uzupełnienie)
2. Odpowiedź ustna – trzy pytania

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- definiuje bezpieczeństwo,
- wymienia rodzaje bezpieczeństwa,
- wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie,
- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń ,
- wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze,
- rozróżnia sygnały alarmowe,
- wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie,
- wymienia główne przyczyny pożarów,
- opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru,
- wymienia główne przyczyny powodzi
- wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi,
- wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka,
- wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych,
- wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia i stosuje tę wiedzę w praktyce,
- wyjaśnia termin „pierwsza pomoc”,
- określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym,
- podaje numery alarmowe,
- wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”,
- opisuje ogniwa łańcucha przeżycia,
- ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku,
- definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowooddechowa”,
- wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: samochodowej, turystycznej i domowej,
- wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający,
- wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie,
- wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie,
- omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: zatrucia, tonięcia, porażenia prądem,
- definiuje zdrowie,
- wymienia główne choroby cywilizacyjne.

Na ocenę dostateczną uczeń opanował materiał na ocenę dopuszczającą oraz dodatkowo:

- wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa,
- wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa,
- wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania,
- wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych,

- rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji,
- opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku,
- rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne,
- zna szkolną instrukcję ewakuacji,
- wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku,
- opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych,

- omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz,
- omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny),
- opisuje zasady zachowania się na wypadek: strzelaniny, znalezienia się w sytuacji zakładniczej, ataku bombowego, ataku gazowego, otrzymania podejrzonej przesyłki,
- wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego”,
- wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób,
- wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym,
- ocenia stan świadomości poszkodowanego,
- wymienia objawy utraty przytomności,
- ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC,
- stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO,
- omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy,
- wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające,
- wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je,
- stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran,
- zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów,
- zakłada temblak,
- demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny,
- omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku,
- wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ,
- wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych,

Na ocenę dobrą uczeń opanował materiał na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz dodatkowo:

- wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli,
- opisuje geopolityczne położenie Polski,
- wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO),
- wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce,
- opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego wymienia sposoby przeciwdziałania panice,
- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych,
- rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej,
- planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej,
- opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur,
- omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym i w miejscu zdarzenia,
- opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych,

- rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych,
- wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy,
- demonstruje bezpieczny sposób dejmowania rękawiczek jednorazowych,
- poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową,
- udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa),
- sprawdza, czy poszkodowany oddycha,
- zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną,
- umiejętnie stosuje folię NRC,
- wymienia główne przyczyny omdlenia,
- charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia,
- opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej,
- wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze),
- bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne,
- demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa,
- opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa,
- omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: oparzeń termicznych, oparzeń środkami chemicznymi, wychłodzenia organizmu i odmrożeń,
- omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: zadławienia, omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia,
- wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym,
- wymienia zachowania prozdrowotne,
- wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków,
- opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe,
- wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie,
- omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń opanował materiał na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą oraz dodatkowo:

- definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej,
- omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski,
- omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego,
- dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia,
- omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów,
- opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych,
- omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole,
- uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi,
- opisuje zagrożenia towarzyszące tym wypadkom,
- omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru,
- opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia,
- opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych,
- układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego w pozycji bezpiecznej,
- omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci,
- wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności,
- opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy proponuje

- improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia,
- wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna),
 - omawia pryncypialne zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa,
 - proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci,
 - omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: ukąszenia, użądlenia,
 - wykonuje na manekinie rękoczojny ratunkowe w przypadku zadławienia,
 - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci,
- określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym,
- proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu.

Na ocenę celującą uczeń opanował materiał na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski,
- omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom,
- charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania,
- opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego,
- wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej,
- opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR,
- wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych,
- podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy,
- wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej,
- wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB,
- opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej,
- podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie,
- omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wymienionych wypadkach,
- wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania,
- analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku,
- proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym.